

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1158

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Tolonen, Tarja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Nuorten kulttuurit koulussa - Ääni, tila ja sukupuolten arkiset järjestykset			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Väitöskirja		Aika-Datum-Month and year 2001-08-25	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 297 sivua + 3 liitteeseen
Tiivistelmä-Referat-Abstract Tämän tutkimuksen kohteena on nuorten kulttuurit koulussa sukupuolen muotoutumisen näkökulmasta. Tutkimus valottaa sukupuolten arkisia järjestyksiä suomalaisessa peruskoulussa. Tutkimuksen menetelmä on etnografinen. Aineisto on kerätty lukuvuoden 1994-95 aikana, jolloin olin läsnä kahdessa helsinkiläiskoulussa oppitunneilla (n=200) ja välitunneilla, haastattelin oppilaita (=45) sekä sain heiltä tekstejä, piirustuksia jne. Tutkimus on osa Prof. Tuula Gordonin johtamaa Suomen Akatemian "Kansalaisuus, marginaalisuus ja erot - lähtökohtana sukupuoli"-tutkimusprojektia. Tarkastelen tutkimuksessani sukupuolen muotoutumista toiminnan kautta. Analysoin tyttöjen ja poikien välisten sukupuolierojen sijaan tyttöjen välisiä ja poikien välisiä tyylieroja. Tarkastelen toiminnallisten sukupuolityylien muotoutumista koulussa. Tutkimuskysymykseni on: Millainen sukupuolinen esittäminen on koulu yhteisöissä mahdollista, toivottua, sallittua, luonnollistettua tai parodioitua? Olen kiinnittänyt huomiota erityisesti koulu yhteisön julkiseen luonteeseen, eli siihen, miten koulu yhteisössä on mahdollisuus toimia, näkyä tai kuulua. Korostan koulu yhteisöä esitysten, performanssien yleisönä sekä kommunikatiivisena yhteisönä. Tämä merkitsee sitä, että informaali koulu (vrs. virallinen ja institutionaalinen koulu) muodostuu yhteisönä esitysten ja kerrottujen tarinoiden kautta, jotka voivat olla moraalisia, kontrolloivia, viihdyttäviä ja muutosta tuovia. Tutkimukseni hyödyntää nuorisotutkimusta, etenkin tyttö tutkimusta; sukupuolen tutkimusta, erityisesti Judith Butlerin ajattelua sekä koulutus sosiologista feminististä tutkimusta, etenkin Tuula Gordonin, Elina Lahelman, Janet Hollandin, Valerie Heyn, Barrie Thornen ja Mairtin Mac An Ghaillin etnografisia tutkimuksia. Tutkimuksessani tuon esiin erilaisia sukupuolistuneita näkymisen ja kuulumisen tapoja koulussa erilaisine seurauksineen. Löysin tutkimusluokiltani toiminta- ja pukeutumistyyliiltään koviksia, nörttejä, populaarikulttuurisia, tavallisia, liioittelevia, piilottelevia, äänekkäitä ja hiljaisia poikia. Tyttöjen tyyli variaatioita kuvaavat näkyvät, piiloutujat, äänekkäät, hiljaiset, muodikkaat, tavalliset, kovikset ja kiltit tytöt. Omilla esiintymisillään ja tarinan kerronnan kautta nuoret ottavat kantaa yleisiin sukupuolisiin normeihin ja moraalisiin odotuksiin, ja samalla muovaavat omaa sukupuolityyliään koulu yhteisössä. Tyyli hiotuvat suhteessa toisiinsa, sosiaaliseen toimintaan ja tilanteeseen koulu yhteisössä. Toiminnallisissa sukupuolityyleissä viitataan myös kulttuurisiin nais- ja miesihanteisiin, jotka määrittävät tyttöjen ja poikien toimintaa ja ruumiillisuutta. Tarinoista ja performansseista välittyy tietty sukupuolten arkinen järjestys. Sukupuolten sosiaalinen järjestäytyminen ei kuitenkaan tapahdu yhden kaavan mukaisesti, vaan se muovautuu erilaisiksi arjessa koulujen eetoksen mukaan. Koulut kasvattavat siten erilaisia tyttöjä ja poikia, ja erilaiset näkymisen ja kuulumisen tavat, samoin nais- ja miestyylit ovat mahdollisia eri kouluissa.			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords sukupuoli - nuorisokulttuuri - koulu sukupuolierot - peruskoulut			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			